

Rozmawiajmy

Często niepowodzenie debaty nie wynika z różnicy poglądów, ale z innego pojmowania wartości. W takim przypadku może pomóc przyjęcie perspektywy rozmówcy / rozmówczyni zastanowienie się, jak byś argumentował / argumentowała przyjmując za podstawę jego / jej system wartości.

Istniejące od 1952 roku Federalne Centrum Edukacji Politycznej (*Die Bundeszentrale für politische Bildung, bpb*) to ważna instytucja z ogromnym budżetem i licznym personelem. Jej zadaniem jest zachęcanie obywateli do aktywności politycznej, pomoc w rozumieniu polityki, **wzmacnianie obywatelskiej świadomości**. Są wydawcą licznych opracowań, monografii, periodyków i dostępnych za darmo materiałów edukacyjnych dla dorosłych i młodzieży.

We wstępie do nowego projektu bpb „**Miteinanderreden**” (Rozmawiać ze sobą) napisano: *„Dla skutecznej edukacji politycznej na obszarach wiejskich, musimy pójść nowymi drogami aby móc się wpisać w lokalne potrzeby. Z propozycjami klasycznych seminariów nie dotrzemy do ludzi, a edukacja polityczna musi rozwinąć nowe formaty edukacyjne”*.

Jeśli potężne, dysponujące ogromnym doświadczeniem, działające od blisko 70 lat bpb **szuka nowych, skuteczniejszych sposobów** dotarcia do „zwykłych” ludzi, to gdzie my jesteśmy, skoro w Polsce nie ma żadnej choćby trochę porównywalnej instytucji edukacyjnej; skoro polityka i politycy przypominają sobie o obywatelach jako „mięsie wyborczym” dopiero przy okazji kolejnych wyborów?

Projekt Miteinanderreden to konkurs na pomysły **jak sprawić, żeby lokalne społeczności zaczęły ze sobą rozmawiać** i współdziałać dla dobra wspólnego. 100 wybranych w konkursie pomysłów dostanie dofinansowanie w wysokości od kilku do kilkunastu tysięcy euro na ich realizację. Oczekiwane współdziałanie może mieć każdą możliwą formę: szukanie pomysłów, jak nie dopuścić do zamknięcia miejscowej biblioteki; co zrobić, żeby uruchomić komunikację autobusową do naszej miejscowości; jak pomóc w integracji osiadłych w naszej wsi uchodźców; jak docenić i uhonorować miejscowych społeczników etc. O pomysły dobrych działań jest znacznie łatwiej niż o ich realizację.

Projekt Miteinanderreden ma wesprzeć realizację tych idei.

Nabór pomysłów/wniosków do projektu zakończył się w lutym. Jeszcze w kwietniu na stronie internetowej projektu <https://miteinanderreden.net/> rozpocznie się prezentowanie wybranych projektów. Co ciekawsze z nich pokażemy w Dobrych Praktykach.

Numer 15 stałego magazynu bpb jest zatytułowany „Reden wir” (Rozmawiajmy) i jest pomyślany jako wsparcie dla projektu Miteinanderreden. Zawiera wywiady z muzykami, aktorami, moderatorami, osobami zawodowo zajmującymi się komunikowaniem z innymi ludźmi. Jest w tym numerze także **10 reguł dobrej debaty, które warto sobie przyswoić**. Ich autorami są David Lanius i Romy Jaster, pracownicy naukowcy z Karlsruhe i Berlina. Wspólnie prowadzą „Forum kultury sporu”. Oto one:

1. Spróbuj dobrze zrozumieć

Słuchaj uważnie, co mówi twój rozmówca i spróbuj zrozumieć, o co mu w istocie chodzi. Podsumuj, co dowiedziałeś się z tej wypowiedzi. Możecie na przykład powiedzieć: „Jeżeli dobrze cię zrozumiałem, to twoją troską jest, aby...” albo „Twoje stanowisko jest takie, że...”. Tylko w ten sposób możesz się upewnić, że faktycznie zrozumiałeś, co dla tej drugiej osoby jest ważne. W teorii bezprzemocowej komunikacji nazywa się ten sposób postępowania „aktywnym słuchaniem”.

2. Trzymaj się tematu

Ludzie często mają zwyczaj w ważnym momencie rozmowy nagle zmieniać temat, albo wypowiadać jednym ciągiem opinie na wiele różnych spraw. Prowadzi to do tego, że przedmiot sporu umyka zanim na dobre zaczniesz o nim rozmawiać. Nie rób tego, nie skacz z tematu na temat. Moderuj rozmowę i draż temat. „To jest nowy temat, możesz mi wyjaśnić, co miałeś na myśli, mówiąc...”.

3. Poszukuj wspólnych punktów

W każdej rozmowie i z każdym rozmówcą można znaleźć coś wspólnego. Pokaż / podkreśl wyraźnie w czym zgadzasz się ze swoim interlokutorem. W ten sposób stworzysz dobry klimat do dalszej dyskusji i zobaczysz, w których punktach wasze opinie są rozbieżne, ale może się też okazać, że nie różnicie się aż tak bardzo, jak się początkowo wydawało.

4. Zadawaj jak najwięcej otwartych pytań

W ten sposób sygnalizujesz rozmówcy chęć zrozumienia jego stanowiska. To stwarza także dobrą bazę do dalszej rozmowy zarówno na poziomie merytorycznym jak i emocjonalnym. Najważniejszym pytaniem udanej debaty jest: „Dlaczego sądzisz, że ....?”

5. Nie pouczaj swoich rozmówców

Kto poucza, demonstruje swoją wyższość, lepszą znajomość tematu i prowokuje rozmówcę do obrony. Unikaj moralizowania. Lepiej pytaj i buduj osobiste relacje: „Czy przytrafiło ci się już kiedyś, że ...?”

6. Uzasadniaj swoje stanowisko

Twoja opinia jest ważna. Ale samo przebijanie się opiniami do niczego nie prowadzi. Aby wejść we wzajemną rozmowę, decydujące jest wyjaśnienie, dlaczego tak sądzisz. Uzasadniaj swoje opinie i zapraszaj rozmówcę do zrobienia tego samego. Samo komunikowanie stanowisk i wdawanie się w polemikę nie posuwa debaty do przodu.

7. Interpretuj z życzliwością

Nie rzucaj się z impetem na słabe strony argumentacji rozmówcy. Staraj się każdy jego argument interpretować w dobrej wierze i podkreślać mocne punkty wypowiedzi rozmówcy, także wtedy kiedy on nie potrafi dobrze rozwinąć swojej argumentacji. W teorii komunikacji tę regułę nazywamy „zasadą życzliwości”.

8. Stosuj wyłącznie rzeczową krytykę

Prostujcie nieprawdziwe informacje. Wskazujcie na przedwcześnie wyciągane wnioski i uogólnienia. Zwracajcie uwagę na niepełną lub sprzeczną argumentację. Miarkujcie jednak w krytykowaniu i unikajcie, jeśli to możliwe, otwartej konfrontacji.

9. Tonuj, nie eskaluj

W debatach często buzuje emocje. Nie doprowadzaj do tego, żeby twój rozmówca stracił twarz, kiedy go krytykujesz. Szukaj okazji do opowiedzenia anegdoty lub zażartowania. Pokazuj odczucia własne i rozmówcy na przykład mówiąc: „widzę, że ten temat bardzo cię denerwuje”. Nadrzędną zasadą jest zachować spokój.

10. Zmieniaj perspektywę

Często niepowodzenie debaty nie wynika z różnicy poglądów, ale z innego pojmowania wartości. W takim przypadku może pomóc przyjęcie perspektywy rozmówcy i zastanowienie się, jak byś argumentował przyjmując za podstawę jego system wartości. Jeśli dla twojego rozmówcy na przykład ochrona rodziny jest szczególnie ważnym dobrem, spróbuj argumentować z takiej perspektywy. W debacie naukowej takie postępowanie nazywa się „reframing”. Ważne jest jednak pozostanie wiarygodnym i nie przekraczanie granic własnych wartości.

Korzystaliśmy z: <https://www.bpb.de>

Tekst publikowany wcześniej [TUTAJ](#).